

PODSUMOWANIE

uzasadniające wybór przyjętego dokumentu:

***„Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Wałbrzycha –
miasta na prawach powiatu na lata 2023-2028
z perspektywą do roku 2030”***

kwiecień 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp. 3
2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych. 4
3. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko. 5
4. Opinie odpowiednich organów. 6
5. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. 6
6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu. 7
7. Informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu. 7

1. Wstęp.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.), oraz ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1079 z późn. zm.), Gmina Wałbrzych, celem realizacji polityki ochrony środowiska państwa, zleciła przygotowanie „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Wałbrzycha – miasta na prawach powiatu na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2030”, a następnie dokument został przyjęty Uchwałą Nr LXIV/679/23 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 27.04.2023 w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wałbrzycha - miasta na prawach powiatu na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2030.

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy – Prawo ochrony środowiska nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska. Obecnie jest ona prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu Ochrony Środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych.

Program Ochrony Środowiska powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu jednostki samorządu terytorialnego.

Według ustawy Prawo Ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.) „[...] w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy powiatu sporządza powiatowy program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych”.

Projekt wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska opiniowany jest przez Ministra Środowiska, projekt powiatowego Programu Ochrony Środowiska opiniowany jest przez zarząd województwa, a projekt gminnego Programu Ochrony Środowiska przez zarząd powiatu. Program Ochrony Środowiska dla Miasta Wałbrzych – miasta na prawach powiatu na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2030 podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.) stanowią, iż „projekty, polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [...] wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

Nie mniej jednak według art. 48 cytowanej ustawy „Organ opracowujący projekty dokumentów [...] może, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko”.

Uzgodnienie odstąpienia przeprowadzane jest z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Dolnośląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym we Wrocławiu.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska istotne jest uspołecznienie całego procesu tworzenia Programu, a następnie jego realizacji i wdrażania.

W związku z tym w trakcie procedur opracowania „Programu...” Gmina Wałbrzych zapewni możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.).

Po zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Program Ochrony Środowiska dla Miasta Wałbrzych – miasta na prawach powiatu na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2030, został uchwalony przez Radę Miejską w Wałbrzychu.

Z wykonania „Programu...” Prezydent powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie oraz przekazać do organu wykonawczego województwa.

Realizacja postanowień „Programu...” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

Podsumowanie opracowane zostało na mocy art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1079 z późn. zm.), który zobowiązuje do załączenia do opracowanego dokumentu, w tym przypadku „Programu ...”, pisemnego podsumowania zawierającego uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

1. ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
2. opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego),
3. zgłoszone uwagi i wnioski
4. wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
5. propozycje dotyczące metod i częstotliwości monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Przyjęty dokument – Program Ochrony Środowiska dla Miasta Wałbrzych – miasta na prawach powiatu na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2030 wraz z podsumowaniem, zostanie przekazany Dolnośląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu we Wrocławiu, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

2. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.

Projekt Programu ochrony środowiska opiera się na współpracy i konsultacjach z podmiotami i instytucjami oraz jednostkami, które zgodnie ze swoimi kompetencjami opiniują lub uzgadniają projekt Programu. Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przewiduje także udział społeczeństwa poprzez możliwość składania wniosków lub uwag do projektu Programu. W trakcie opracowywania Programu ochrony środowiska, rozważane były alternatywne sposoby rozwiązania kwestii ochrony środowiska, a jego ostateczna wersja stanowi kompromis pomiędzy zamierzeniami Gminy, a uwarunkowaniami przyrodniczymi i społeczno – gospodarczymi.

Realizacja zapisów Programu niewątpliwie przyczyni się do poprawy stanu środowiska i wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów naturalnych, przy jednoczesnym zachowaniu warunków do harmonijnego wzrostu gospodarczego.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Wałbrzych – miasta na prawach powiatu na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2030, odpowiada wymogom wynikającym z przepisów prawa i zawiera w szczególności: ocenę stanu środowiska, cele, zadania środowiskowe i ich finansowanie, harmonogram zadań, system realizacji. Uchwalony Program będzie dokumentem strategicznym wykorzystywanym

jako instrument zarządzania środowiskiem. Będzie również dokumentem stanowiącym podstawę do ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe na realizację przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska.

Po uchwaleniu Programu najważniejszym wskaźnikiem realizacji założonych w celów jest monitorowanie wykonania poszczególnych zadań w nim zawartych. Prezydent Wałbrzycha powinien co dwa lata oceniać stopień wdrożenia „Programu ...”, za pomocą raportów, w myśl art. 17 ustawy Prawo ochrony środowiska, co zapewni ciągły nadzór nad jego wykonaniem. W przypadku nieosiągnięcia zaplanowanych zamierzeń, koniecznym będzie dokonanie analizy sytuacji i poznanie przyczyny takiego stanu.

3. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 57 i 58 w związku z art. 46 i 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, uzgodnili odstąpienie od przeprowadzenia dla Programu postępowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz brak obowiązku opracowania prognozy oddziaływania ww. dokumentu.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w „Programie...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi, a realizacja żadnego z proponowanych priorytetów, nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ww. przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jaki społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą.

Warunkiem wyboru optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego. Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko, tak więc proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne, nie ma uzasadnienia. W przypadku gdy projekty inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpłynie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich celów zapisanych w Programie pozwala na stwierdzenie, iż realizacja zapisów i postanowień analizowanego dokumentu doprowadzi do:

- wzrostu poziomu wiedzy ekologicznej mieszkańców gminy,
- większego dostępu do informacji turystycznej,
- zwiększenia świadomości o stanie środowiska (badania, gleb, wykonanie map akustycznych, badania poziomu promieniowania elektromagnetycznego),
- zwiększenia powierzchni terenów z zielenią urządzoną – także wzdłuż dróg,
- poprawy skuteczności ochrony przeciwpowodziowej w celu ochrony mieszkańców i ich mienia,
- zwiększenia dostępności do dobrej jakości wody do picia ze względu na rozbudowę sieci wodociągowej,
- zmniejszenia zagrożenia dla wód i gleby z powodu ograniczenia zrzutu do rzek i potoków surowych ścieków,
- poprawy jakości środowiska, zachowania różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,

- ograniczania zużywania zasobów środowiskowych,
- poprawy warunków zdrowia, życia i pracy mieszkańców gminy oraz turystów wycieczających na jego terenie.

4. Opinie odpowiednich organów.

W oparciu o zapisy art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U z 2022 r., poz. 2556 ze zm.), Zarząd Województwa Dolnośląskiego, nie wniósł uwag do projektu Programu i przyjął Uchwałę Nr 6273/VI/22 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 grudnia 2022 r. w sprawie zaopiniowania projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wałbrzycha na lata 2023-2028 z perspektywą do roku 2030”.

W dniu 23.11.2022 r. wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu wystosowano pismo z prośbą o odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wałbrzycha - miasta na prawach powiatu na lata 2023- 2028 z perspektywą do roku 2030”.

W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 21.12.2022 r., znak WSI.410.2.106.2022.KM, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu poinformował o uzgodnieniu odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu ww. Programu.

W dniu 23.11.2022 r. wystąpiono do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu wystosowano pismo z prośbą o odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla miasta Wałbrzycha- miasta na prawach powiatu na lata 2023- 2028 z perspektywą do roku 2030”.

W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 01.12.2022 r., znak ZNS.9022.4.116.2022.DG, Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu, poinformował tut. Organ, iż nie jest organem właściwym w ww. sprawie.

5. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Ocena transgranicznego oddziaływania na środowisko jest obligatoryjnym elementem analizy strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jest to wymóg przewidziany w prawie krajowym, a wynikający z przepisów prawa międzynarodowego.

Z treści art. 2 ust. 3 Konwencji z Espoo sporządzonej 25 lutego 1991 roku wynika, że procedurze oceny oddziaływań transgranicznych poddaje się przede wszystkim konkretne przedsięwzięcia inwestycyjne. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku. W odniesieniu do inwestycji transportowych, podstawowe znaczenie dla oceny ryzyka wystąpienia oddziaływań transgranicznych mają nie emisje, ale miejsca realizacji przedsięwzięć. Zaproponowane w ramach projektu aktualizacji Programu działania w zakresie dziesięciu celów z różnych dziedzin środowiskowych, nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu Programu ma charakter gminny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

W związku z tym, w kontekście „Programu ...”, nie stwierdza się konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

6. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu.

Proces wdrażania Programu wymaga kontroli, której najważniejszym elementem jest ocena realizacji zadań z punktu widzenia osiągania założonych celów. Wdrażanie Programu ochrony środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania działań/zadań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.

Co dwa lata będą sporządzane raporty z realizacji Programu Ochrony Środowiska pokazujące stan wykonania zadań zapisanych w Programie. W celach stworzono pomocne narzędzie monitorujące stan realizacji Programu. Dla każdego zadania zapisanego w Programie określono wskaźniki realizacji ze stanem bazowym na 2020/2021 rok oraz stanem docelowym na 2030 rok. Porównanie tych wskaźników pozwoli na ponowną ocenę stanu środowiska na terenie Wałbrzycha. Okresowo opracowywana będzie aktualizacja Programu. W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowana, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to także jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania, a także wszystkie podmioty realizujące zadania zapisane w Programie.

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem, które koordynuje i spina w jedną całość działania związane z ochroną środowiska. Zapisy w nim zawarte przyczyniają się do zacieśniania współpracy instytucji i organizacji działających na terenie gminy. W rozdziale dziewiątym opisano system monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska, który da obraz postępów w realizacji zamierzeń Programu.

Jako komórkę monitorującą proces wdrażania i realizacji POŚ oraz harmonogram jego realizacji wskazuje się Biuro Środowiska i Klimatu Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu.

7. Informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu.

Przy opracowywaniu Programu, zapewniono także udział społeczeństwa, w myśl ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Działając zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 11, art. 29, art. 39 ust. 1 ww. ustawy, informację o wyłożeniu projekt Programu, podano do publicznej wiadomości i opublikowano w BIP na stronie Gminy oraz udostępniono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu na 21 dni - Obwieszczeniem Prezydenta Miasta Wałbrzych z dnia 23.11.2022 r. o znaku BŚK.602.3.2022

Wskazano również, że zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, uwagi i wnioski do ww. projektu Programu, mogą być wnoszone w formie:

- pisemnej na adres wskazany powyżej,
- ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres e-mail.

Na składanie uwag i wniosków wyznaczono 21 dniowy termin, tj. od dnia 24.11.2022 r.- 15.12.2022 r., oraz pouczone, że złożone po upływie wyznaczonego terminu zostaną pozostawione bez rozpatrzenia, zgodnie z art. 41 ww. ustawy. Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych uwag i wniosków był Prezydent Wałbrzycha.

W ustalonym terminie nie wpłynęły żadne wnioski, uwagi czy zastrzeżenia od społeczeństwa.